

ODBIJANJE PONUDE ZA IZMENU UGOVORENIH USLOVA RADA**Zakon o radu****član 171 stav 1 tačka 2) i član 173**

Premeštaj u drugo mesto rada

Sentenca:

Zaposleni ima pravo da odbije ponudu za izmenu ugovorenih uslova rada, primenom člana 171. stav 1. tačka 2) Zakona o radu, ako ponuda ne ispunjava uslove iz člana 173. istog zakona.

Iz obrazloženja:

"Prema činjeničnom stanju na kome je zasnovana pobijana odluka, tužilac je bio zaposlen kod tuženog po ugovoru o radu od 14.9.2004. godine. Dana 27.10.2006. godine tuženi je ponudio tužiocu zaključenje aneksa ugovora o radu, kojim se menja osnovni ugovor, na taj način što se tužilac raspoređuje na poslove prodavca u maloprodaji u prodavnici u S. uz pravo na minimalnu zaradu za standardni učinak i puno radno vreme i uz pravo na naknadu troškova za dolazak i odlazak sa rada u visini cene stvarnih troškova putovanja na relaciji P. - S. i obratno. U ostavljenom roku od osam dana za izjašnjenje tužilac nije prihvatio ponudu, zbog čega je doneto pobijano rešenje o otkazu ugovora o radu, primenom člana 179. stav 1. tačka 7) Zakona o radu (dalje: Zakon). Prilikom ocene zakonitosti pobijanog rešenja, sudovi su utvrdili da je S. udaljen od P. 38 km, da prevoz na ovoj relaciji obavlja L. a.d. iz P., čiji autobusi, prema redovnom redu vožnje, putuju sat i 15 minuta, a polasci iz P. za S. su prema redu vožnje prevoznika u 5,40 časova, u 10,30 i u 14,00 časova (što znači da u S. stižu u 6,55, 11,45 i 15,15 časova), dok povratna linija iz S. za P. kreće u 5,45, u 12,15 i u 15,15 časova (što znači da u P. stiže u 7,00 časova, u 13,30 i u 16,30 časova). Ova međumesna linija ne saobraća subotom, nedeljom i državnim praznikom. Takođe je utvrđeno da je prodavnica tuženog u S. radila do 1.6.2005. godine, posle čega je zatvorena, pri čemu tuženi nije dostavio bilo kakav dokaz da je prodavnica ponovo otpočela sa radom. U periodu dok je radila (dakle do 1.6.2005. godine) prodavnica je radila svakog radnog dana od 7 do 19 časova, bez obzira na godišnje doba, a radila je i subotom od 7 do 14 časova.

Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja, prvostepenom odlukom je poništeno rešenje tuženog kao nezakonito, dok je drugostepeni sud preinačio prvostepenu odluku i odbio tužbeni zahtev, nalazeći da su ispunjeni uslovi iz člana 179. stav 1. tačka 7) Zakona, jer je odbijanje zaposlenog da sa poslodavcem zaključi aneks ugovora o radu zakonom propisan otkazni razlog, zbog čega smatra da je i rešenje tuženog zakonito, a da je tužilac ispunjenost uslova iz člana 171. Zakona mogao ceniti samo u posebnoj parnici, a

ne može biti predmet ocene suda po tužbenom zahtevu za poništaj rešenja o otkazu ugovora o radu.

Vrhovni kasacioni sud nalazi da se osnovano revizijom tužioca ukazuje da je drugostepeni sud pogrešno primenio materijalno pravo.

Naime, tužiocu je ponuđeno zaključenje aneksa ugovora o radu, kojim mu je ponuđena izmena ugovorenih uslova rada, radi premeštaja u drugo mesto rada kod istog poslodavca, što predstavlja ovlašćenje poslodavca, primenom člana 171. stav 1. tačka 2) Zakona, ali navedena ponuda poslodavca mora biti u skladu sa članom 173. Zakona. Član 173. Zakona propisuje da zaposleni može biti premešten u drugo mesto rada ako je delatnost poslodavca takve prirode da se rad obavlja u mestima van sedišta poslodavca, odnosno njegovog organizacionog dela (stav 1. tačka 1) ovog člana) i ako je udaljenost od mesta u kome zaposleni radi do mesta u koje se premešta na rad manje od 50 km, a organizovan je redovan prevoz koji omogućava blagovremeni dolazak na rad i povratak sa rada, te mu je obezbeđena naknada troškova prevoza u visini cene prevoza karte u javnom saobraćaju (tačka 2) stava 1. ovog člana). Premeštanje zaposlenog u drugo mesto rada, van slučajeva predviđenih stavom 1. ovog člana, može se vršiti samo uz pristanak zaposlenog (stav 2. člana 173. Zakona).

U konkretnom slučaju, sudovi su utvrdili da je tuženi imao prodavnicu u S., gde je izvršio raspoređivanje tužioca, ali da je ta prodavnica prestala sa radom još 1.6.2005. godine. Tužiocu je ponuda učinjena 27.10.2006. godine, a tuženi nije pružio bilo kakav dokaz da je prodavnica ponovo otpočela sa radom u bilo kom momentu kasnije. Imajući u vidu da je prodavnica prestala sa radom, za ponovno obavljanje delatnosti u njoj - prometa robe - nameštajem, čijom se proizvodnjom bavi tuženi, neophodno je ponovno donošenje rešenja o ispunjenosti minimalno tehničkih i drugih uslova, prema članu 6. stav 1. Zakona o uslovima za obavljanje prometa robe, vršenju usluga u prometu robe i inspeksijskom nadzoru, te su fizička i pravna lica koja se bave prometom robe dužna da rešenja o ispunjenju minimalno-tehničkih uslova za obavljanje prometa i vršenje usluga drže u prostorijama, odnosno na svakom prodajnom mestu, gde se delatnost obavlja.

Imajući u vidu da tuženi nije dostavio dokaz da je prodavnica u S. ponovo počela da radi posle 1.6.2005. godine, odnosno pre ponude tužiocu za zaključenje aneksa ugovora o radu (dakle pre 27.10.2006. godine), niti je dostavio bilo kakav dokaz da je pribavljeno rešenje nadležnog organa o ispunjenju minimalno-tehničkih i drugih uslova za obavljanje prometa robe u ovom poslovnom objektu, Vrhovni kasacioni sud nalazi da nisu bili ispunjeni uslovi iz člana 173. stav 1. tačka 1) Zakona, da tužilac bude premešten u S., s obzirom da tuženi u S. nema objekat u kome se obavlja delatnost (prodavnica ne radi, niti postoji rešenje o ispunjenosti uslova za ponovno obavljanje delatnosti u ovom objektu...).

Pored navedenog, radno vreme ove prodavnice u vreme dok je radila, do 1.6.2005. godine, bilo je od 7,00 do 19,00 časova svakim radnim danom, a subotom od 7,00 do 14,00, a prema utvrđenom redu vožnje saobraćajnog preduzeća L. iz P., koje saobraća na

ovoj liniji, tužiocu nije omogućen organizovan redovan prevoz, koji omogućava blagovremeni dolazak na rad i povratak sa rada, posebno imajući u vidu vreme polaska poslednjeg autobusa iz S. za P. i iz P. za S., dok prevoz subotom ne postoji uopšte. To znači da za premeštaj tužioca u S. na drugo radno mesto nisu ispunjeni ni uslovi iz člana 173. stav 1. tačka 2) Zakona.

Odredbom člana 173. stav 2. Zakona propisano je da zaposleni može da bude premešten u drugo mesto rada, van slučajeve iz stava 1. ovog člana, samo uz svoj pristanak.

Imajući u vidu da, u konkretnom slučaju, nisu bili ispunjeni uslovi iz člana 173. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona, pogrešan je zaključak drugostepenog suda da je tužilac bio u obavezi da da saglasnost i potpiše aneks ugovora o radu, a da je poništaj ovog aneksa mogao tražiti samo u posebnoj parnici, a ne u postupku za poništaj odluke o prestanku radnog odnosa. Naime, upravo odredba stava 2. člana 173. Zakona, tužiocu kao zaposlenom, daje pravo da odbije saglasnost za zaključenje aneksa, jer nisu bili ispunjeni uslovi iz člana 173. stav 1. Zakona, odnosno, u momentu davanja ponude za zaključenje aneksa, tuženi, kao poslodavac, nije obavljao delatnost u S. kao mestu van sedišta poslodavca, niti postoji organizovan redovan prevoz koji bi tužiocu, kao zaposlenom, omogućio blagovremeni dolazak na rad i povratak sa rada (prema ranijem radnom vremenu prodavnice u S., kao i ostalih prodavnica tuženog).

Kako je ovlašćenje tuženog, kao poslodavca, da tužiocu, kao zaposlenom, ponudi izmenu ugovorenih uslova rada, primenom člana 171. stav 1. tačka 2) Zakona, uslovljeno ispunjenošću uslova iz člana 173. Zakona, što je, u konkretnom slučaju, izostalo, to ni odbijanje zaposlenog za zaključenje ovakvog aneksa ugovora o radu nije moglo biti sankcionisano otkazom ugovora o radu, primenom člana 179. stav 1. tačka 7) Zakona, što i pobijanu odluku tuženog čini nezakonitom, pa ju je prvostepeni sud pravilno poništio, uz obavezu tuženog da tužioca vrati na rad."

(Presuda Vrhovnog kasacionog suda, Rev2. 307/2010 od 19.5.2010. godine)